

Posudek na diplomovou práci

Autor/ka práce: Bc. Marie Anna Gajdošová

Název práce: Challenges of Child DDR: A Case Study of the Democratic Republic of the Congo

Obor/Rok: Politologie / 2

Autor posudku (vedoucí/oponent): Mgr. Et Mgr. Karolina Svobodova

Kritéria	Definice	Max. bodů	Získané body
Hlavní kritéria			
	Výzkumná otázka, formulace problému	10	10
	Teoretický konceptuální rámec	30	23
	Metodologie, analýza argumentace	40	36
<i>Celkem</i>		80	68
Vedlejší kritéria			
	Zdroje	10	8
	Styl	5	3
	Formální kritéria	5	5
<i>Celkem</i>		20	16
CELKEM		100	85

Slovní hodnocení:

Hlavní kritéria:

Výzkumná otázka (*Jak mohou být programy dětského DDR zlepšeny tak, aby lépe zabezpečovaly úspěšnou reintegraci dětí zasažených válkou*) je formulována jasně a v dostatečné granularitě. Cíle výzkumu jsou dále nastíněny, v souvislosti s hlavní výzkumnou otázkou, v oblasti dětského DDR a problematiky jeho implementace. Výzkumná otázka je navíc případná a zahrnuje významnou mezeru ve výzkumu i praxi současného dětského DDR. Kromě akademické využitelnosti hodnotu výzkumu také zvyšuje jeho praktické zaměření na zjištění odpovědí analýzou zmíněných výzev realizace dětského DDR.

Teoretický konceptuální rámec studie pracuje se dvěma hlavními koncepty – s pojmem „dětské vojáky“ a s konceptem DDR (Disarmament, Demobilisation, Reintegration). Stejně jako DDR, i pojem „dětských vojáků“ je vysvětlen velmi precizně na základě množství relevantní literatury. Teoretický konceptuální rámec odhaluje autorčinu hlubokou znalost mezinárodního práva v dané sféře i důkladnou práci s prameny.

Nicméně, přes uvedení několika definic autorka nepracuje pojmem „dětských vojáků“ systematicky, což je jedna z největších slabín výzkumu. Na mnoha místech je v textu použito spojení „dětské vojáky“ („child soldiers“), na jiných místech (zejména v kapitolách druhé půle studie) se objevuje označení „děti spojované s ozbrojenými složkami“ („children associated with armed forces“), jinde zase „válkou zasažené děti“ („war affected children“), např. ve formulaci výzkumné otázky. Je slabým bodem studie, že autorka tímto jasně nedefinuje pojem zkoumaného subjektu. Nejde jen o správnou (zaužívanou) definici, jíž je dnes „děti spojované s ozbrojenými složkami“, ale především o stanovení skutečně zkoumaného předmětu. Jeho pravá podstata tak čtenáři uniká – jde o opravdu a pouze o dětské vojáky (ve smyslu bojujících dětí), jak tvrdí autorka na s. 19, nebo o „děti spojované s ozbrojenými složkami“, tedy otroky, pomocný personál ozbrojených skupin apod. Bohužel v celém textu nedojde k řádnému vyjasnění ani k systematickému používání definovaných termínů v rámci celé studie jednotně. Pouze subjektivní dojem čtenáře je, že autorka zkoumá „děti spojované s ozbrojenými složkami“, tedy nejen bojující děti, ale i děti vykonávající pomocné práce.

V konceptualizaci „dětských vojáků“ (kap. 2.4.1.) též poněkud chybí dva poměrně důležité dokumenty týkající se práv dětí spojovaných s ozbrojenými složkami - *Paris Commitments to Protect Children from Unlawful Recruitment or Use by Armed Forces or Armed Groups* a *Paris Principles and Guidelines on Children Associated with Armed Forces or Armed Groups* z roku 2007. Pařížské závazky i Zásady obsahují aktualizaci mezinárodního práva a užitečné rady ve zkoumané oblasti.

Chvályhodná je pak ale autorčina práce s vnitřní konzistencí pojmu „dětských vojáků“, kde badatelka bere v úvahu heterogeneitu zkoumaného předmětu co se týče věku i genderu, a z ní plynoucí tendenčnost sběru dat (organizacemi v terénu) i implementace dětského DDR.

Zcela okrajově (a čistě „k diskuzi“) lze ještě vytknout chybějící referenci u teze na s. 19 o snadné manipulaci dětské mysli jako důvodu pro rekrutaci dětských vojáků. Dětská psychologie samozřejmě není součástí studie, ale bylo by zajímavé najít oporu pro tuto tezi v odborné literatuře s ohledem na uváděný nízký index rozvoje lidského potenciálu (human development) na s. 62. Nabízí se totiž otázka, jaký je v této věci rozdíl mezi dětmi a dospělými, a to zejména v DRC, selhavším státu, zmítaným občanskou válkou, a jednou z nejchudších zemí světa, kde jsou často i ty děti, jež nejsou členy ozbrojených skupin, spíše „ne-dospělými“ než dětmi,¹ jak je chápeme v euro-americkém kontextu, a naopak dospělí se často díky nedostatečnému vzdělání a nulovému rozhledu chovají ze „západního“ pohledu infantilně. Jako příklad „ne-dospělého“ lze uvést plukovníka Baraku, který ve dvanácti letech velel tisíci bojovníků Mai-Mai.

Metodologie práce vychází z instrumentální případové studie zkoumající řešení aktuálních nedostatků dětského DDR na případu DRC. Autorka fundovaně předkládá klady i zápory dané metody a zdůvodňuje tento výběr logicky i na základě odborné literatury. Autorka rovněž velmi precizně zpracovává historii konžského ozbrojeného konfliktu a vývoje (dětského i dospělého) DDR v zemi. Vztahy mezi stranami zúčastněnými v rámci druhého konžského konfliktu by se snad daly charakterizovat přesněji (s. 35), avšak nejde o velký nedostatek ani o nejvyšší prioritu výzkumu. Podobně by autorka mohla být přesnější i při popisu vývoje zapojení dětských vojáků

---

¹ I děti „civilisté“ zde zažívají nejrůznější druhy vykořisťování a násilí, běžně se samy živí (prací, prostitucí nebo kriminalitou) a žijí v partách, jež jim nahrazují rodinu. Dožijí-li se reprodukčního věku, mají také velmi brzy vlastní děti.

v konžském konfliktu na s. 40, kde v předposledním odstavci není jasné, zda se první využití dětských vojáků týká DRC nebo světa celkově. Stejně tak není jasná faktická zmínka o počtu dětských obětí v 1. odstavci s. 53. (zda šlo o dětské vojáky nebo o všechny děti zesnulé v důsledku konfliktu).

Je také opomenuto vysvětlení významu zkratky DDRRR na s.45, což samo o sobě opět není zásadní chybou, ale spíše by bylo užitečné na tomto místě zmínit důvod rozdělení managementu a financování mezi DDR a DDRRR a analyzovat jeho vliv na dětské vojáky. (A vysvětlit tak, zda se případně týkalo DDRRR i dětských vojáků.)

Dále by se podkapitola *Child Soldiers in the DRC* (4.1.) díky své popisnosti hodila spíše do kapitoly 3.

Tyto drobnější nedostatky ale zcela převažuje analytická stránka práce, která je výborně zvládnuta. Autorka aplikuje zvolenou (Fusatovu) klasifikaci podmínek úspěšného DDR na dětské DDR v DRC. Detailně poté analyzuje dopady aktuální implementace DDR a její mezery. Analýza vychází z relevantních zdrojů a je postavena na logické a přehledné sekvenci argumentů. Pouze lze vytknout, že při rozboru příčin konžského konfliktu chybí zmínka o vlastnictví půdy, jež je (pro řešení konfliktu a související DDR) poměrně zásadní. Důvodem je omezený výběr metodologických nástrojů v této části (viz níže v sekci *Vedlejší kritéria*).

Autorka vytvořila zcela novou teorii analyzující současný stav implementace dětského DDR a navrhuje řešení jejich problémů. Tato teorie je platná pro případ DRC, avšak může sloužit i jako podklad dalšímu výzkumu v budoucnu. Nedostatky dětského DDR jsou analyzovány velmi přesvědčivě a jsou dobře podloženy argumenty i zdroji. Otázkou je reálná možnost praktické implementace navrhovaných řešení, jež jsou teoreticky zcela v pořádku. Protože však, jak autorka sama uvádí, jsou tato východiska pevně spjata s řešením konžského konfliktu, nestability v zemi a nedostatečného celkového rozvoje, je aktuálně šance na jejich úspěšné zavedení spíše nízká.

S tím pak souvisí i možnost realizace předložených doporučení, která by ale bylo vhodné pro lepší čtenářský efekt doporučení shrnout pouze v dané kapitole a v předchozích částech studie jimi šetřit (nebo nahradit kondicionály „should“ indikativy). Doporučení jsou velice vhodně rozdělena dle příjemců na doporučení pro konžskou vládu a doporučení pro mezinárodní organizace. O jejich vhodnosti a přiměřenosti není pochyb, ale realizovatelnost je zde slabší stránkou, zejména v případě univerzální inkluze všech dětí, jež požadují DDR. Pro bývalé děti spojované s ozbrojenými

**FAKULTA
SOCIÁLNÍCH VĚD**
Univerzita Karlova

složkami je toto pravidlo vhodné, ale autorka nebere v potaz problém lživosti u dětí, jež s ozbrojenými složkami spojeny nebyly a pouze chtějí těžit z benefitů DDR. V případě univerzální inkluze tento problém může narůst vzhledem k situaci v zemi a místní mentalitě do astronomických rozměrů (příp. i do organizovaného vykořisťování nastrčených dětí dospělými gangstery).

Vedlejší kritéria:

Autorka pracuje s kvalitními zdroji, odpovídajícími předmětu a účelu studie. Jedinou výtkou zde je použití pouze jediného zdroje (bez uvedení jiných a vysvětlení případnosti daného výběru) ve stěžejní části analýzy, kde se rozebírá odpověď na výzkumnou otázku v kap. *Výzvy dětského DDR v DRC* (4.2.). Jde o dílo Massima Fusata, jež je zcela vynecháno z kapitoly *Přehled literatury* (2.1.) a poprvé s ním seznamujeme až v kapitole *Teoretický rámec* (2.4.2.). Dalo by se také doporučit využití primárních zdrojů v případě hlavních fakt a statistik (např. celosvětový počet dětských vojáků, s. 23).

Autorčin styl je na slušné úrovni, s určitými výhradami k použití nesprávných anebo nespisovných výrazů. Jde však patrně jen o jazykovou nedokonalost překladu do angličtiny, který je pro magisterskou práci ucházející, nicméně občasně ztěžuje pochopení některých pasáží. Jako příklady použití nepisovných výrazů, výrazů nevhodných v rámci anglického akademického psaní nebo gramaticky nesprávných tvarů lze uvést: „all in all“ (s. 50), „psychically“ (s. 32), „identity papers“ (s. 31), „wholesome“ ve smyslu „celý“ (s. 39) apod.

Text splňuje odpovídajícím způsobem formální kritéria magisterské diplomové práce, včetně referencí a seznamu literatury. V rámci oponentského posudku nebyla provedena strojová kontrola autenticity textu, protože ta je dle předpokladů v kompetenci orgánů fakulty.

Celkové hodnocení:

Případová studie Marie Anny Gajdošové *Challenges of Child DDR: A Case Study of the Democratic Republic of the Congo* je velmi kvalitní magisterskou diplomovou prací. Autorka uvádí přesvědčivé argumenty pro svou teorii nedostatků dětského DDR v případě DRC, kterou opírá o množství dokladů

**FAKULTA
SOCIÁLNÍCH VĚD**
Univerzita Karlova

z primární i sekundární literatury. Studie přispívá k rozšíření stavu poznání v oblasti dětského DDR v DRC a lze si představit využití této teorie s adaptací dle aktuální situace v zemi a s ohledem na danou organizaci a její cíle v praxi. Studie vykazuje několik dílčích nedostatků, jež však nejsou v rozporu s její relevancí.

Výsledná známka: B

Podpis: